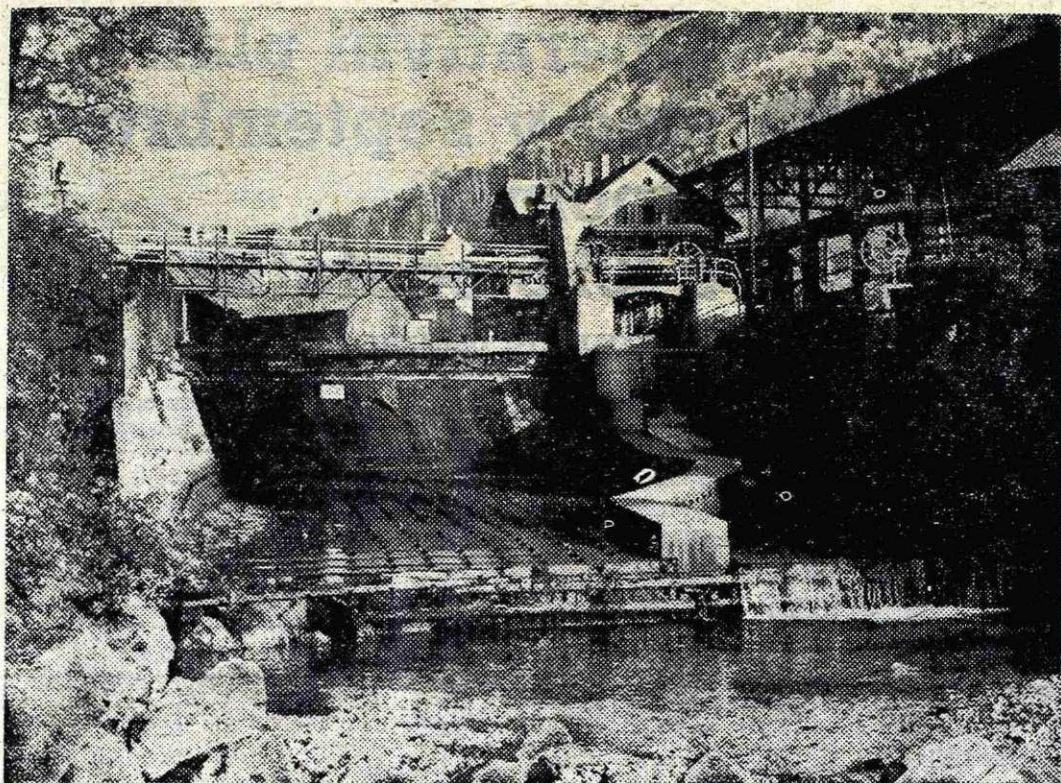

Naprave na jazu bo treba dopolniti s čistilnimi napravami.
Reportažo o delovni enoti plinske in vodne energije berite na srednji strand

ŽELEZAR

JESENICE, 10. oktobra 1964

ŠT. 41 VI.

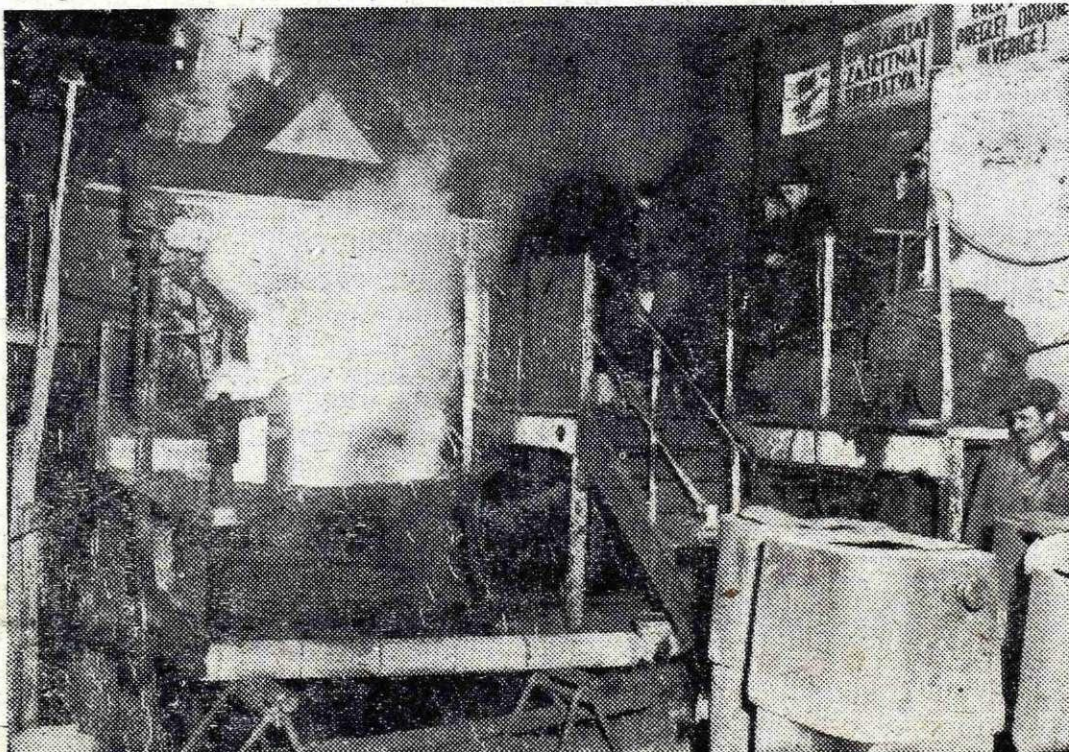
Preteklo soboto smo obiskali Železarno Sisak. Tako smo članom delavskega sveta martinarne Železarne Sisak vrnili njihov lanskoletni obisk v naši železarni.

Ko smo si ogledovali njihovo železarno, smo se najdlje zadržali v valjar- ni, kjer izdelujejo brez- šivne cevi, kakršnih pri nas ne izdelujemo. Žele- zarna Sisak je zgrajena na velikem prostoru in so obrati med seboj pre- cej oddaljeni ter jim zato ne primanjkuje prostora, kar smo dobro videli v vsakem obratu.

Ker nam je dopoldne ostalo še nekaj časa, smo izkoristili priložnost in si ogledali še rafinerijo Si- sak.

Popoldne je bilo slav- nostno zasedanje obeh delavskih svetov. V ži- vahni in prijetni razpra- vi, ki se je kmalu razvi- la, smo izmenjali izkuš- nje tako o proizvodnji, delavskem samoupravlja- nju kot o političnem živ- ljenju. Ob koncu smo se jim zahvalili za njihovo gostoljubnost, saj smo v Sisku preživeli prijeten dan. Povabili smo jih tudi, da ob priložnosti ponovno obiščejo našo železarno.

Bili smo v železarni Sisak

Kordeževa Na elektropeči so v septembru dosegli nov delovni uspeh

V obratih, v katerih je mogoče, so za popolno paletizacijo

O ogledu paletnega vlaka smo vam že poročali v prejšnji številki našega lista. Udeleženci našega podjetja so po demonstraciji sklenili, da bodo na skupnem posvetu proučili vse možnosti nadaljne mehanizacije del z viličarji. Trans- portni obrat že dalj časa razklada in tudi dovažja vso proti ognju odporno opeko na paletah prav v jeklarno.

Pred kratkim so s pomočjo viličarjev olajšali težko delo pri nakladanju v zavijalnici in dovažanju glin k mlinom v šamotarni.

Na omenjenem posvetu, ki je bil 29. septembra, so se zastopniki šamotarne, elek- trodnega oddelka, žebjarne, hladne valjarne in žičarne, martinarne, transporta ter prometa pogovarjali o kon- kretnem načinu dela z vili- čarji in o velikosti ter števi- lu odgovarjajočih podložkov. Inž. Mlakar je navedel, da

bosta v elektrodnem oddelku potrebna dva viličarja: 1,5 tonski motorni z normalno visokim teleskopom za delo v obratu in nakladanje končnih izdelkov; palete bodo morale biti z dvojnim ravnim dnom, da ne bi poškodovali emba- laže in enotonski viličar za razkladanje in prenašanje do 300 kg težkih kolobarjev žice. Ker bo ta delal pretežno v zaprtem prostoru, je iz zdrav- stvenih razlogov obvezno, da bo na električni pogon s po- močjo akumulatorjev.

Delovodja žebjarne je po- vedal, da so se v tem krat- kem času tako navadili pre- našanja z viličarji, da brez njih ne bi mogli več delati. Za vse prenašanje v žebljarni bi potrebovali še enega 1,5 tonskega, ki naj bi imel za- radi žebeljev polne gume.

Zastopnik šamotarne je opisal delo njihovega viličar- ja, s katerim so uredili do- voz surovin k mlinom. Da bi odpravili vse ročno delo pri zlaganju opeke od peči do odpreme, bodo potrebovali še enega 1,5 tonskega motornega viličarja. Za prevažanje v su- šilnici pa akumulatorski vi- ličar zmogljivosti do ene to- ne.

Zaradi nadaljnega olajša- nja pri razkladanju proti ognju odporne opeke v Hre- novici sta tovariš Bernard in Košir predlagala nabavo 1,5 tonskega viličarja s skrajša- nim teleskopom. Z njim bi lahko zapeljali ob razklada- nju direktno v vagon in ta- ko ne bi več potrebovali roč- nega viličarja.

Ker je predvideno, da bo postopno ukinjen promet na ozkem tiru, bo treba opeko v livno jamo dovažati z vili- čarjem oziroma zaradi raz- dalje s še racionalnejšim pa- letnim vlakom. Zato je po- trebno, da čimprej uredimo pot med elektro delavnico in elektrodnim oddelkom, kot je bilo že sklenjeno na kole- giju pri tehničnem direktor- ju.

Navzoči so razpravljali še o načinu dela z viličarji in o velikosti ter vrsti odgovar- jajočih podložkov. Ob zaključku posvetovanja je bilo ugotovljeno, da bi v vseh omenjenih obratih potrebo- vali pet 1,5 tonskih in dva viličarja z zmogljivostjo do ene tone. Torej bi morali za nabavo le-teh v bližnji prihod- nosti predvideti okoli 33 mi- lijonov dinarjev. Kadrov- skemu sektorju pa je bilo predlagano, da bi še pred nabavo vozil priredil tečaj za voznike delovnih strojev.

B. B.

288 ton prokron jekla v septembru

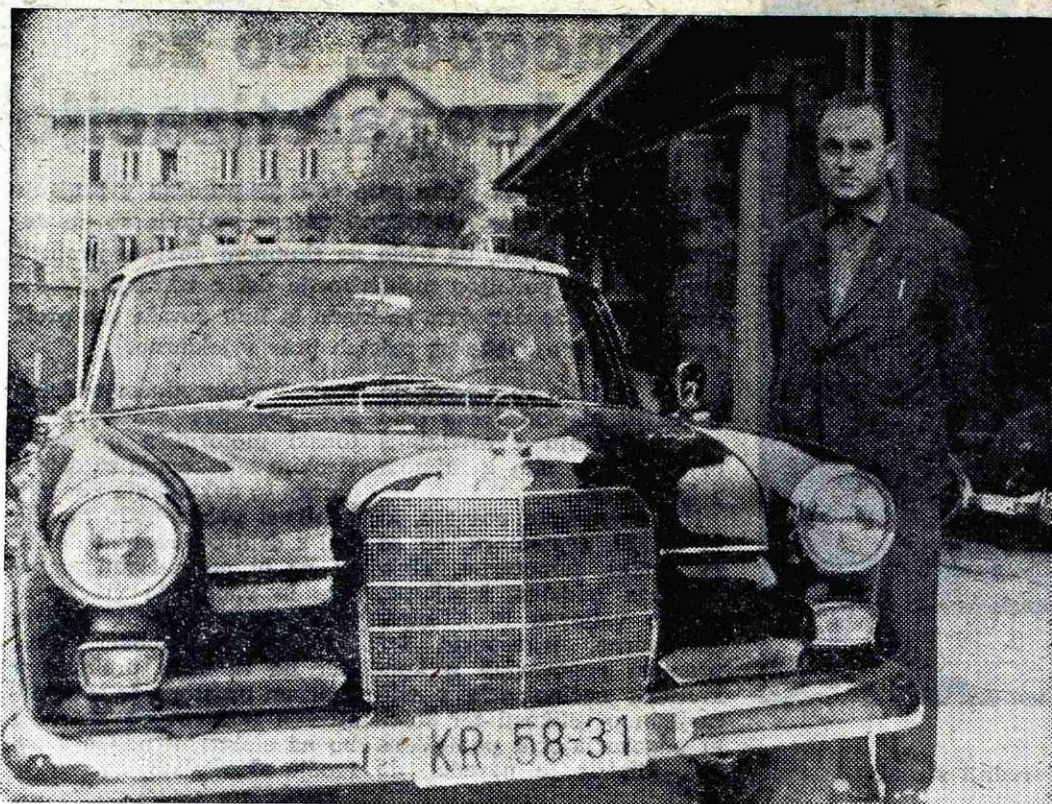
V mesecu septembru je kolektiv elektropeči pro- izvedel skupno 288 ton različnih kvalitet nerjaveče- ga prokron jekla. To je dosedaj najvišja proizvo- dna takšnih kvalitet jekla v enem mesecu. Pri tem je važno tudi to, da so bile pri veliki večini šarž kemične analize v redu in samo pri nekaj šaržah so analize pokazale malenkostno odstopanje pri siliciju in manganu.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je imela 7,5-t električna peč v preteklem mesecu izredno tež- žak proizvodni program, vendar bo ognjevzdržna obzidava sten peči, izdelana iz dolomitnih blokov, vzdržala preko 120 šarž. Temu razveseljivemu dej- stvu je bil vzrok poleg kvalitetnega ognjevzdržnega materiala tudi solidno in vestno delo posade pri peči.

Ta lep uspeh na področju proizvodnje visoko- kvalitetnega jekla kaže, da celoten kolektiv elektro- peči resno in prizadevno sodeluje pri naporih za premik v čim bolj kvalitetno proizvodnjo naše že- lezarne.

U. J.

120.000 kilometrov brez okvare

Takoj po vojni se je v garaži zaposlil kot šofer Filip Oblak. Mirnega in marljivega delavca je kolektiv kmalu sprejel v svojo sredino. V svojem šoferskem poklicu je dolgo časa vozil tovrstne avtomobile in avtobuse. Kot dobrega delavca so ga pozneje premestili na osebna vozila. Tako je pred dvema letoma dobil v upravljanje nov Mercedes 190. Kot vsak voznik se je tudi Filip razveselil novega vozila in ga pričel skrbno negovati. Do sedaj je prevozil brez večje okvare in nezgode 120.000 km. Toliko prevoženih kilometrov je dokaz, da se vodstvo garaže ni zmotilo in da je dalo vozilo v dobre roke. V železarni ga poznajo kot pridnega in vestnega delavca. Posebno pohvalo pa tudi zasluži, ker mnogo svojega prostega časa žrtvuje za nego avtomobila. K njegovemu uspehu mu čestitamo in mu želimo še mnogo srečno prevoženih kilometrov. — P.

SVARUN POKROV

Resnično res pokrovi nimajo majhne vloge v oblikovanju javnega mnenja. Tista njihova osnovna dolžnost, naj pomagajo vsebini loncev, da hitreje zavre, že davno ni več osnovna. Lahko bi rekli, da je to njihovo čisto posrskansko opravilo.

Ko nam vsemu navkljub raste standard kakor kopri-va in ko vse raje uporabljamo vilice namesto žlic, morajo pokrovi slediti premikom v kuhinjah. Dušena, prazna in pečena jed mora biti sočna. Ohraniti mora aromo. Kdo naj jo zadrži, da se ne izkadi pod strop, če ne pokrov? Morda se grede ujame na ponvi in loncu tudi kaka muha ali primerek drugačne divjadi, ki se je sicer odločno odločil cepniti v lonec in se žrtvovati človeku.

Najbolj pa se uveljavlja na naši stopnički doseženega družbenega in vsakršnega drugega razvoja preprečevanja odhajanja nekaterih kvalitit iz kakršnih si že bode posod. Ven namreč lahko uhaja smrad ali duh po prismojenem, gnilem.

In to ne sme ven. Ne, dragi državljani. Tudi naj pokrovi zadržujejo zvedavost, ki se je tako razrasla, da zdaj šari že povsod. Vsak in kdor koli bi že rad gledal v zasebne in družbene lonce in notri odkrival pomije, odpadke, nesnago in kar je še takšnih podobnih reči.

Se je namerilo, da so neki nadležneži dobili naročilo in pooblastilo, naj začno kukati v vsakršne lonce. So začeli

vohljati najprej po loncih v tistih velikih kuhinjah. In so zašli v trgovine, pa koj nato v mesnice in restavracije. Zdaj šarijo že okrog vodovodnih zbiralnikov in se začenejo ogrevati za brskanje po naši neoporečni kanalizaciji. In povsod, kjerkoli hodijo, ugotove, da je nekaj narobe s pokrovi. Umazanija, pajčevine, nesnaga, okrušen pribor, malomarnost, vse to je premalo skrito, ker si nismo pravočasno omislili dobrih pokrovov.

Do naših za pikolovstvo vse bolj vnetih vohljačev, ki ne znajo iti mirno niti mimo kupa gnilih krompirjevih olupkov, smo v zadnjem času zavzeli odločen kurz. V tisku smo jim skozi »Železarja« povedali, da se ne da in se ne da tako, kakor bi si kar takole nekdo izmislil.

Če so pokrovi obtolčeni, je treba investicij, če so v kotih pajčevine, je treba izdelati planje za rekonstrukcije in če tla niso pomita, je treba mehanizacije za pomivanje. Tako, dragi soobčani! Ne boste nas s tistimi klasičnimi opominami, ki se končujejo s smislom za red, snago in vsakršno higieno. Danes živimo v modernem času. V času tehnike in avtomatizacije. Imamo samoupravlja-

nje in delimo dohodek. Znamo marsikaj in vemo, da je treba graditi javne lokale brez kotov, pa ne bodo imeli pajki kam razpredati svojih mrež. Vemo tudi, da si lahko kupimo takšne hemetično neoporečne pokrove, ki bodo pokrili vse tisto, za čemer brskate s pooblastili neke sanitarne inšpekcije. In take pokrove si bomo omislili. Le investicij nam je še treba. Te bomo pa dobili. Še zlasti lahko jih bomo dobili, če ne bodo preveč majhne. — Pa naj še kdo reče, da je pokrov kar tako od muh!

Operativni plan smo v septembru izpolnili s 101,5 odstotka

IZPOLNITEV PO OBRATIH

ekonomska enota	izpolnitev operat. plana skupne proizvodnje v %
plavž	88,4
martinarna	100,2
elektropeč	100,6
livarne	87,5
opekarna	100,2
TALILNICE	96,8
težka proga	105,4
srednja in lahke proge	93,7
žična valjarna	108,0
valjarna 2400	106,8
valjarna 1300	112,0
jelekovek	108,3
VALJARNE	105,0
hladna valjarna	113,3
žičarna	112,6
žebeljarna	104,7
cevarna	110,2
elektrodni oddelček	99,7
PREDELOVALNI OBRATI	110,3
ŽELEZARNA	101,5

Železarna Jesenice je v septembru preseгла operativni plan skupne proizvodnje za 1,5 odstotka, družbeni plan pa za 0,2 odstotka. Tudi plan blagovne proizvodnje smo presegle kar za 6 odstotkov. Finančni načrt za mesec september je bil izpolnjen. Naših izdelkov smo izvozili za 294.883 dinarjev, ali za 1,5 odstotka manj kot smo planirali. Družbeni plan skupne proizvodnje za devet mesecev pa smo izpolnili z 99,9 odstotka.

V talilnicah so izpolnili operativni plan skupne proizvodnje samo s 96,8 odstotka, družbeni plan za devet mesecev pa s 97,8 odstotka. V tej enoti edino plavž in livarne niso izpolnili proizvod-

nega načrta. Na plavžu II so imeli nekaj dni težave z obratovanjem, zaradi mrzlega hoda in so tako izgubili okrog 700 ton proizvodnje. Zaradi predčasnega remonta peči B je martinarna obratovala štiri dni samo s petimi pečmi. Na elektropeči so odšli rekordno število 33 šarž prokron kvalitet.

V valjarnah so operativni plan skupne proizvodnje presegle za 5 odstotkov, družbeni plan za devet mesecev pa s 101,8 odstotka. Edino na srednjih in lahkih progah niso izpolnili plana proizvodnje in to zaradi pomanjkanja vode, izpada proizvodnje blizu 100 ur in delno zaradi pomanjkanja delavcev. V žični valjarni so opravili letni remont, valjali pa so tudi ploščato žico za Karlovac. V valjarni 1300 so izvaljali rekordno tonažo dimamo pločevine in sicer 640 ton. V jelekoveku so obratovali dobro, kljub temu, da so imeli minimalno zalogo vložka za luščeno in vlečeno jeklo. Na težki progi so imeli na koncu meseca res minimalno zalogo ingotov in sicer 5.567 ton SM in 376 ton EL ingotov.

V predelovalnih obratih so operativni plan skupne proizvodnje izpolnili s 104,6 odstotka, družbeni plan skupne proizvodnje za devet mesecev pa s 102,3 odstotka. V tej enoti niso izpolnili plana, v žebeljarni pri bodeči žici in v elektrodnem oddelku zaradi pomanjkanja železovega prahu za oplaščenje elektrod »Iskra«. V žičarni se je občutno zmanjšala zaloga valjane žice.

R. J.

Komunalno prometno podjetje

»LJUBLJANA TRANSPORT«

POSLOVNA ENOTA JESENICE

OBVEŠČA CENJENE OBČANE

da je 25. 9. 1964 pričela obratovati avtobusna proga v okviru maloobmejnega prometa na relaciji

GOZD MARTULJEK—KRANJSKA GORA—RATEČE DRŽAVNA MEJA—TRBIŽ (TARVISIO)

odhod 14.45	GOZD MARTULJEK	prihod 20.30
14.55	KRANJSKA GORA	20.20
15.00	PODKOREN	20.15
15.05	RATEČE	20.10
15.10		19.20
15.35	RATEČE državna meja	20.05
15.37	FUSINE LAGHI	19.18
15.43	FUSINE IN VAL ROMANA	19.20
prihod 15.55	TRBIŽ (TARVISIO)	odhod 19.00

Avtobus vozi v ponedeljkih, sredah in petkih.

Zveza z Jesenic z avtobusom ob 13.40 uri.

Se priporočamo!

Ob tednu otroka

Ali smo našim najmlajšim zagotovili brezskrbno mladost?

Teden otroka je praznik naših najmlajših. S pomočjo družbenih in vzgojnih organizacij bodo otroci proslavljali te dni v srečanjih, tekmovanjih in v prikazovanju svojih delovnih uspehov. V vsem tem bomo zasledili iskrenost in veselost. V očeh naših najmlajših bomo opazili srečo brezskrbne mladosti in veselili se bomo z njimi. Potem pa se bomo vprašali, ali je ta mladost res brezskrbna, ali smo storili vse, da bi ustvarili tako okolje, v katerem bodo naši najmlajši člani družbe imeli možnost srečno živeti in nemoteno dozorevati. Odgovori na ta vprašanja pa niso taki, kakršni bi morali biti. V resoluciji o nalogah komune in stanovanjskih skupnosti pri otroškem varstvu iz leta 1961 so naloge družbe na tem področju točno nakazane in terjajo čim hitrejšo in skladnejšo razvijanje vseh oblik otroškega varstva.

Vse oblike otroškega varstva v naši komuni niso razvite. Obstoja le ena oblika — otroški vrtci. V teh ustanovah je zasedba večja kot pa dopušča dejanska zmogljivost. V teh vrtcih so poleg otrok v starosti od treh do sedem let tudi otroci, mlajši od treh let, organizirano pa je tudi varstvo šolskih otrok. Razumljivo je, da so vse tri skupine otrok prizadete, zlasti z vzgojnega stališča, saj je primerna vzgoja zaradi preobremenjenosti kapacitet in pomanjkanja strokovnega kadra težko izvedljiva. Zato bi bilo nujno treba organizirati varstvene ustanove za otroke do treh let starosti, kjer bi našli primerno varstvo tudi dojenčki.

Varstvo dojenčkov, ki nimajo iz kakršnegakoli razloga varstva v svoji družini, pa naj bo to v času, ko so starši na delu ali pa v daljšem obdobju, ko mati ne more skrbeti zanj, rešujemo nesistematično tako, da so v oskrbi pri različnih ljudeh, ki so jih starši našli po sili razmer. Tako ti otroci nimajo primernih varuhov, pa če se omejimo samo na zdravstveno in vzgojno področje. Iz statističnih podatkov zdravstvene službe pri skupščini občine Jesenice je razvidno, da je na sto rojenih otrok 67 abortusov. Eden pogostih vzrokov za abortus pa je v tem, ker ni primernega varstva za otroke v času odsotnosti staršev.

Ce prezremo otroka v starosti od 3 do 7 let, ker kljub vsem pomanjkljivostim pri njihovi vzgoji varstvene ustanove zanje obstajajo, se moramo nujno ustaviti pri šolskih otrocih. Ti so varstva, predvsem pa vzgoje in pomoči pri učenju, nujno potrebni. Zaposlenost staršev, ki za otroke nimajo potrebnega časa in zahtevnejši učni programi v šolah, nujno vplivajo na uspehe otrok. V tej dobi polagoma odpada nujnost varstva, na noben način pa ne smemo zanemariti vzgojnega področja, saj je otrok v tem času bolj samostojen in za različne vplive okolja bolj dojemljiv. Starši pa pozabljajo na važnost

vzgojnega vpliva, ker smatrajo, da je otrok toliko samostojen in jim je to pri njihovi obremenitvi prav, saj za otroka ni treba toliko skrbeti, ker je lahko sam doma in opravi sam opravila, ki so potrebna v zvezi s hrano itd. Vzgojno varstvena ustanova šolskih otrok bi bila potrebna tudi za pomoč otrokom, ki jim slovenski jezik dela preglavice. Ti otroci marsikdaj v slovenskih šolah slabo izdelujejo, ker ne poznajo jezika, doma pa govorijo svoj jezik in se le težko privadijo učenja v slovenskem jeziku.

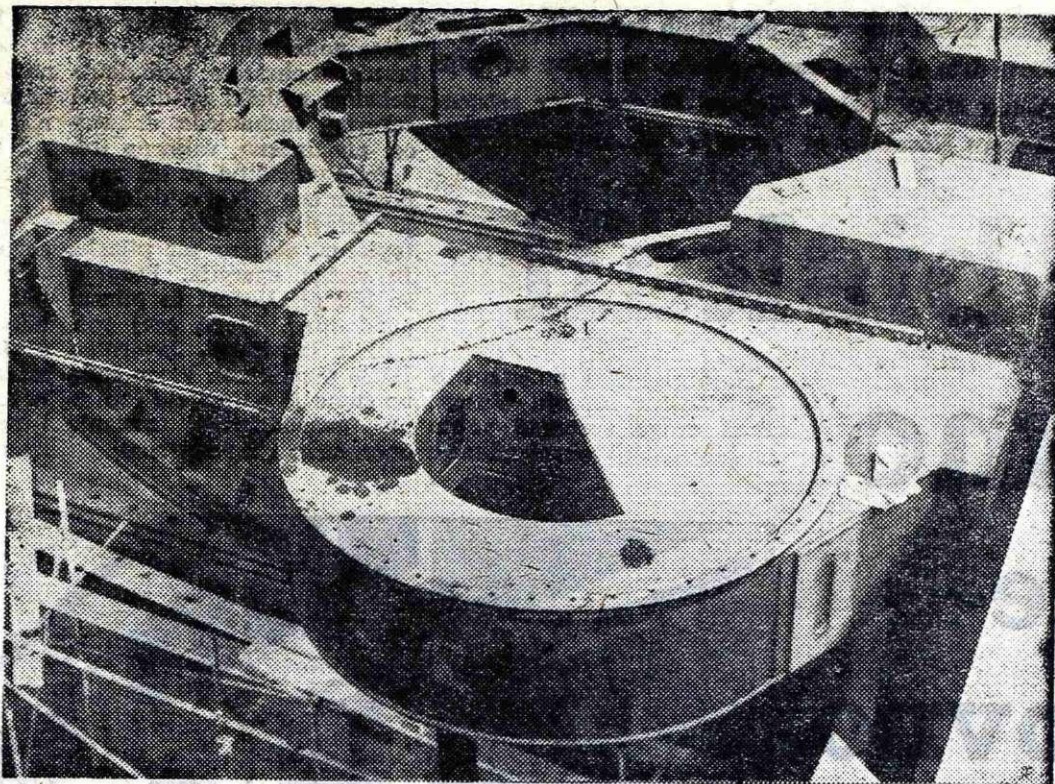
Iz podatkov družbenih služb in oddelka za notranje zadeve ugotavljamo, da mladinska delikvenca iz leta v leto narašča. Glavni vzrok za to so: neurejeno varstvo in neorganizirani prosti čas otrok.

Se in še bi lahko naštevali pomanjkljivosti v otroškem varstvu. Morda bi zaenkrat ob gradnji novih stanovanj predvideli v stavbah tudi prostor za otroško varstvo. S tem bi mnogo pomagali zaposlenim družinam, otroci bi bili v najbližjem okolju svojega doma preskrbljeni za čas, ko so starši na delu.

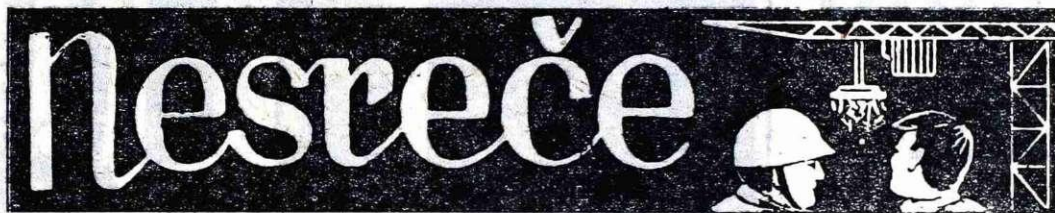
Zagotoviti bo potrebno sodelovanje najširšega kroga občanov, družbenih in gospodarskih organizacij ter celotne komune, da bi uspeli pridobiti vse potrebno za razvoj otroškega varstva, predvsem pa materialno osnovo, ki je na začetku najvažnejša.

Po statističnih podatkih iz leta 1963 je bilo v naši komuni 6.778 otrok v starosti do 15 let, v družbeno varstvo pa je zajetih le 5,5% teh otrok. Ko bomo uspeli, da bo ta odstotek večji, mnogo višji, ko bomo res prepričani v to, da so naši najmlajši dobro preskrbljeni, si nam ne bo treba postavljati vprašanj, ali je mladost naših otrok res brezskrbna, ampak bomo ob praznovanju tedna otroka praznovali z njimi, se veselili, ker se bomo zavedali, da smo jim tako mladost zagotovili in poravnali naš večletni dolg.

Vera Švent

Montaža nove električne peči v hali martinarne dobro napreduje

TALILNICE

MARTINARNA

FRANC KRAŠEVEC, pomočnik čistilca preboda, je čistil prebodo odprtino s kisikom; po čiščenju si je z vročo cevjo opeknel vrat.

ALBIN KEMPRLE, jamski pomočnik, je zapenjal ingote in se pri tem s kleščami udaril na čelo.

LIVARNA

DRAGO ROBIC, zidar — topilec kupolke, je pripravljajl drva za kupolno peč. Pri tem mu je spodrsnilo, padel je v jamo in se poškodoval.

PREDELOVALNI OBRATI

HLADNA

VALJARNA-ŽICARNA

ANTON PERKO, gladilec vlečnih votlic v žičarni, si je pri merjenju vlečne votlice poškodoval kazalec leve roke.

FEHIM ČIZMIČ, II. žarilec na globinskih pečeh v žarilnici, je s sodelavcem menjal tesnilo na žarilnem kotlu. Neprevidni žerjavovodja je pripeljal žerjav brez kakršnegakoli signala ter ga z bremenom zadel v prsni koš.

AHMET ČELEBIĆ, nakladalec v odpremnem skladišču, si je pri zapiranju vrat z zapiracem poškodoval palec desne noge, ker ni nosil čevljev z jekleno kapico.

CEVARNA

JANEZ ZGAGA, I. strojni varilec, se je pri ročnem rezanju cevi z varilno pištolo opeknel z vročo cevjo po desni roki.

KRISTINA INTIHAR, re- zalka cevi, si je pri odrezovanju cevi na polavtomatskem odreznem stroju z ostrim robom cevi poškodovala desno roko.

STROJNO-ENERGETSKI OBRATI

MEHANIČNE DELAVNICE

JOŽETU ŠMIDU, kovaču v kovačnici, je pri transportiranju velikega zračnega klada v delavnico vzmetni drog poškodoval sredinec desne roke.

MATIJ JUSTINU, kovaču v kovačnici, je pri kovanju materiala za strgarske nože s peresnim kladivom spodrsnilo in si je izvinil levo nogo gležnju.

GRADBENE DELAVNICE

ANTONU POGACNIKU, kleparju v kleparni, je pri delu na kavperjih spodrsnilo, padel je na zabetoniran vijak in si poškodoval prsni koš.

ELEKTRO DELAVNICA

TOMAŽ RAVHEKAR, obratni električar v jeklarni, je po končanem popravilu 7,5-tonskega žerjava stal preblizu mejnega stikala, tako da ga je pri preizkusu žerjava objemnica zagrabila za hlačnico in mu poškodovala golen desne noge.

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

JANEZ ODAR, strugar v mehanični delavnici, je v novih valjarnah na Belškem polju avtogensko rezal sidra okvirjev. Pri odstranjevanju odrezanih delov se je pre-

več približal plamenu in si opeknel podlaket leve roke.

PROMET

IVAN AVGUŠTIN, ključavničar v vozovni delavnici, je na dvoosnem ozkotirnem vozu s sekačem odstranjeval vložek iz U železa. Pri tem si je s sekačem presekao golen desne noge.

Zakaj podražitev vode?

Na sestanku Krajevne skupnosti Plavž smo obravnavali vzdrževanje zgradb in povečanje pri- zvodnje za čistilke in za odvoz smeti. Ta problem je izzval negodovanje že zaradi tega, ker odvažalci smeti pogosto obkoljejo vrata in raztresejo papir ter smeti, ki jih potem veter raznaša po dvoriščih. Razen tega smo obravnavali tudi razne kraje in sicer žarnic in perila s podstrešja, gumbov pri zvoncih itd. Menim, da bi morali vsakogar, ki ga zalotijo pri takem dejanju, res strogo kaznovati. Nav- zoči so negodovali tudi glede vode in »kanalščic«, ki se je spet iz ne- razumljivih vzrokov po- dražila. Razen tega pa mnogo stanovalcev, po- sebno v zgornjih nad- stropjih, nima vode in se upravičeno pritožujejo.

K. F.

V preteklem tednu smo se o problemih ter o dosedanjem in bodočem delu delovne enote plinske in vodne energije pogovarjali z obratovodjem Alojzom Mrakom ter asistentoma Zlatkom Novakom in Viktorjem Smolejem.

Obiskali

smo

de- lovno enoto plin- ske in

vodne energije

Najprej nekaj podatkov o dosedanjem razvoju obrata. Pred drugo svetovno vojno je bil sedanji obrat plinske

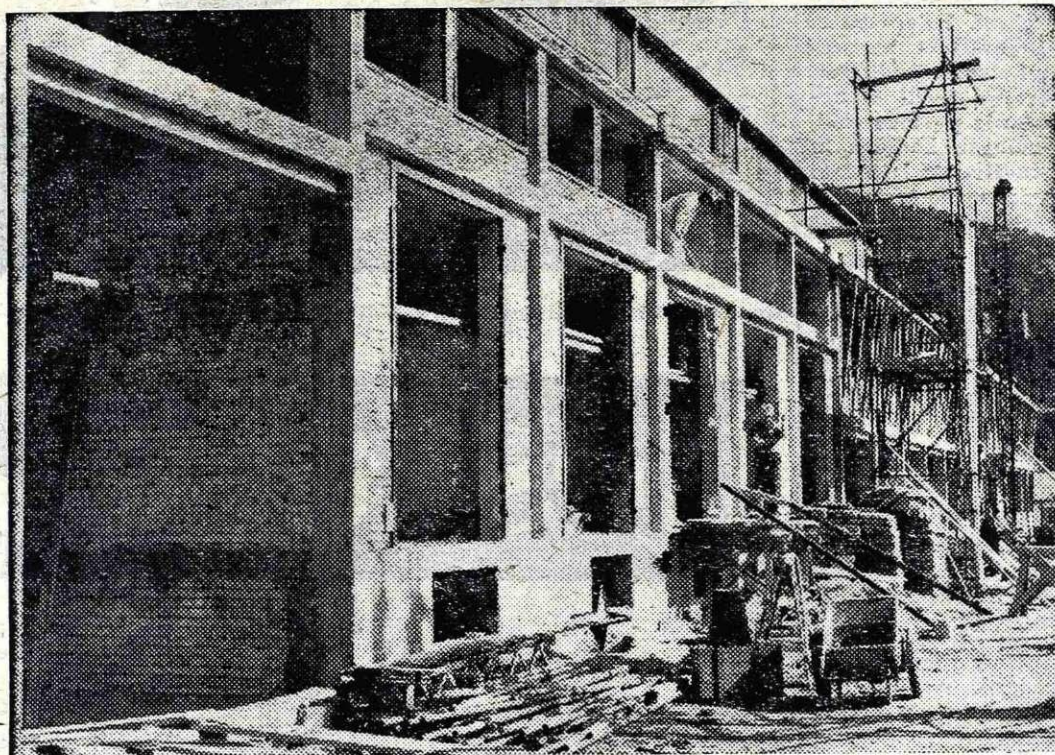
in vodne energije razbit oziroma podrejen matičnim proizvodnim obratom, tako da so nekateri oddelki spadali pod cevarno, mehanično delavnico, martinarno, valjarno itd.

Po osvoboditvi je bil ustanovljen energijski oddelk, ki je sestavljen iz treh obratov: toplotna, elektro ter plinska in vodna energija. Pozneje so bili priključeni še plinski generatorji, ki so prej spadali k šamotarni, Javorniku III in martinarni. Vlogo štabne enote je opravljalo toplotno gospodarstvo, sedanje energetske gospodarstvo.

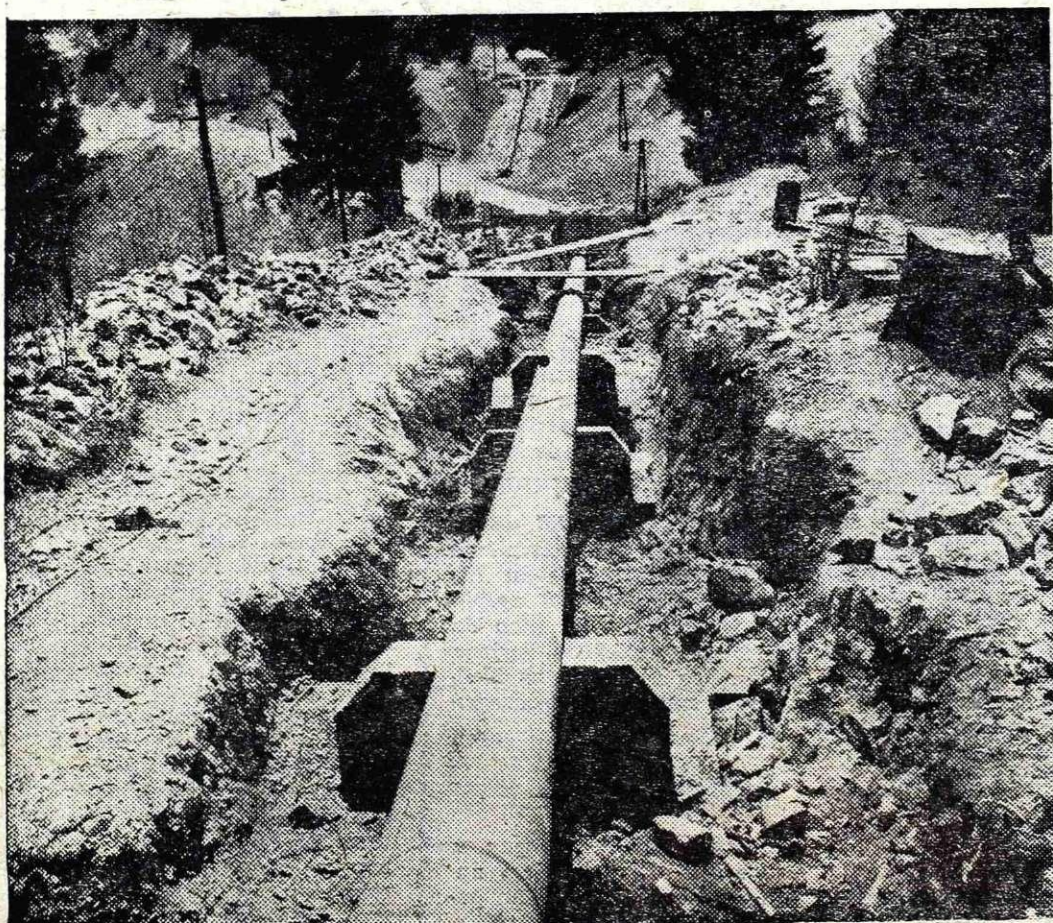
V letu 1945 je obrat plinske in vodne energije podedoval naslednja že dokaj iztrošena osnovna sredstva iz predvojnih časov:

2 kisik napravi,
nekaj starih črpalk,
1 acetilensko napravo,
nekaj izrabljenih kompresorjev.

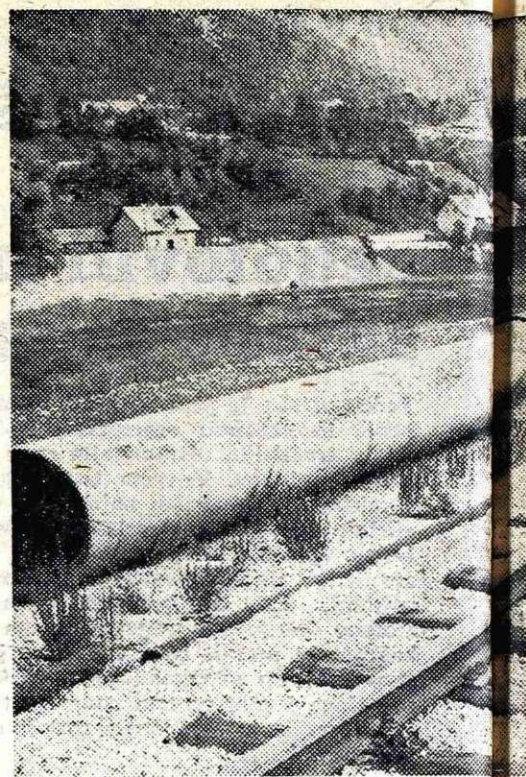
Iz tega je razvidno, da stanje z osnovnimi sredstvi ni bilo najboljše. Zaradi tega so se odločili, da z lastnimi močmi zgradijo nove naprave in s tem povečajo tudi zmogljivost obrata. Tako sta bili zgrajeni dve novi kisikarni:

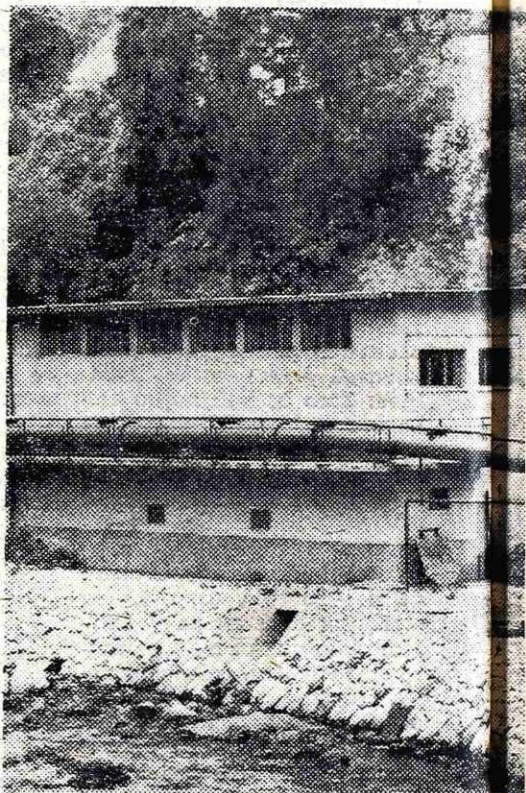
Energetski objekt na Belškem polju, v katerem bodo kompresorji ter črpalna postaja.

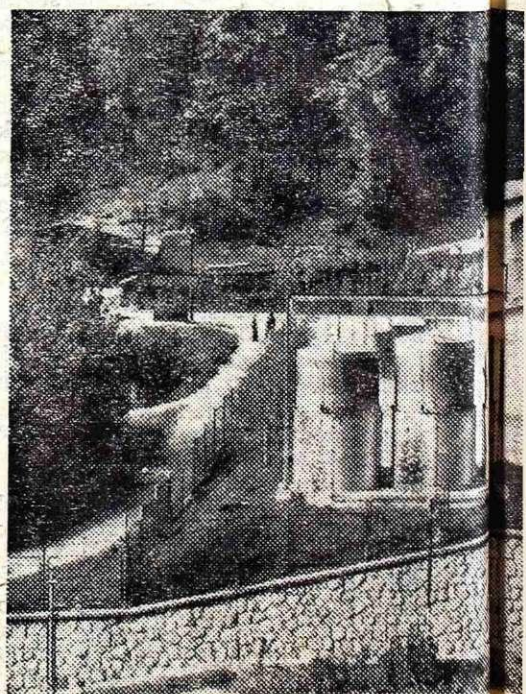
Visokotlačni cevovod, ki je speljan iz Javorniškega rovta je star preko 60 let, zato so ga morali obnoviti

Energetski cevovodi za valjarno Bela so

Nova črpalnica na desnem bregu Save je

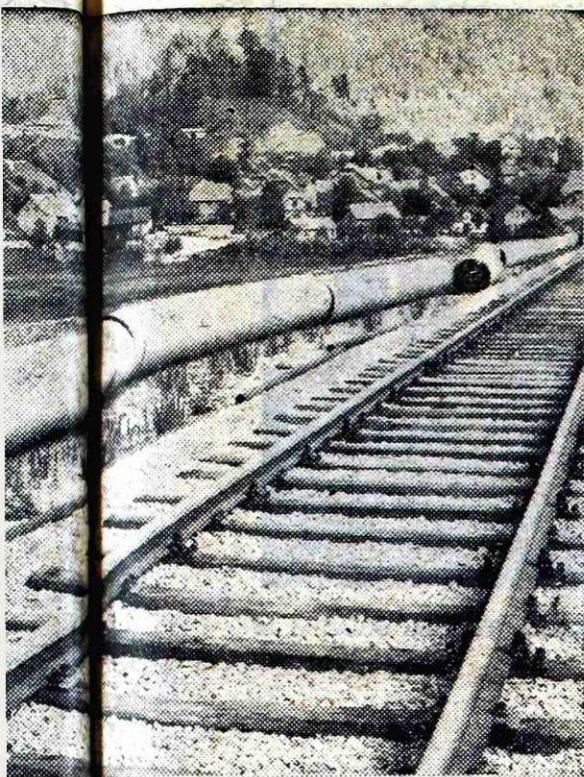
Kisikarna na Javorniku bo po dograditvi k potrebe novih valjarn Bela.

ena na Jesenicah, druga na Javorniku, prav tako tudi dve acetilenski napravi. Poleg kisikarn in acetilenskih naprav so po osvoboditvi zgradili še dve novi kompresorski postaji, naprave na jezui in tri nove črpalne postaje. Vsi ti objekti so bili zgrajeni brez sodelovanja takratnega oddelka kapitalne izgradnje. Ta oddelk je samo nudil obratu na razpolago potrebna finančna sredstva.

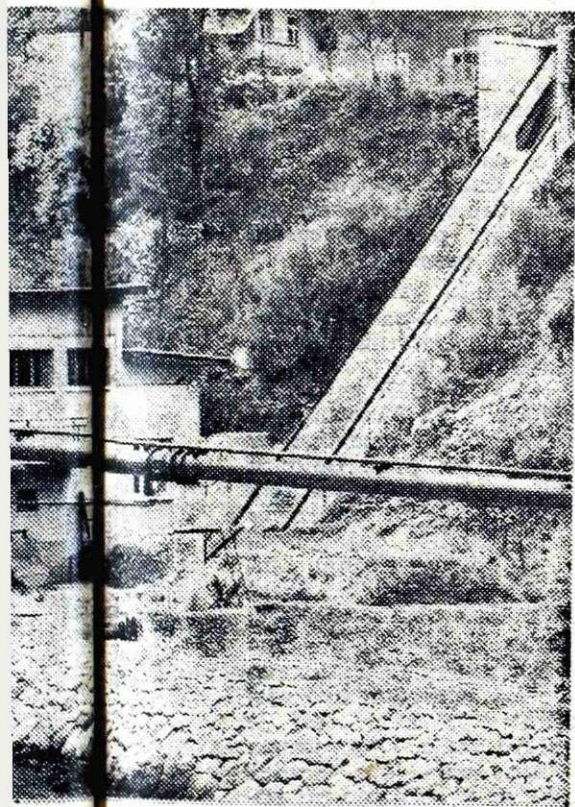
Na Javorniku so bili zgrajeni na novo plinski generatorji, ki so organizacijsko takrat spadali še k obratu Javornik III. Vsi naštetih obratov so bili zgrajeni v šestih letih, to je med letom 1947 in 1953. Pozneje je UOS za potrebe plinske in vodne energije zgradila še naslednje objekte: zajetje in črpalnico na desnem bregu Save, glavne industrijske kanale na Jesenicah in na Javorniku, Dorrove čistilce, akumulacijski bazen v Ukovi, ki služi kot rezervoar za hladilno vodo, v poletnih mesecih pa za letno kopališče.

S predvideno splošno rekonstrukcijo podjetja pa so vsi navedeni objekti že postali premajhni in ne zadoštujejo več potrebam železarne.

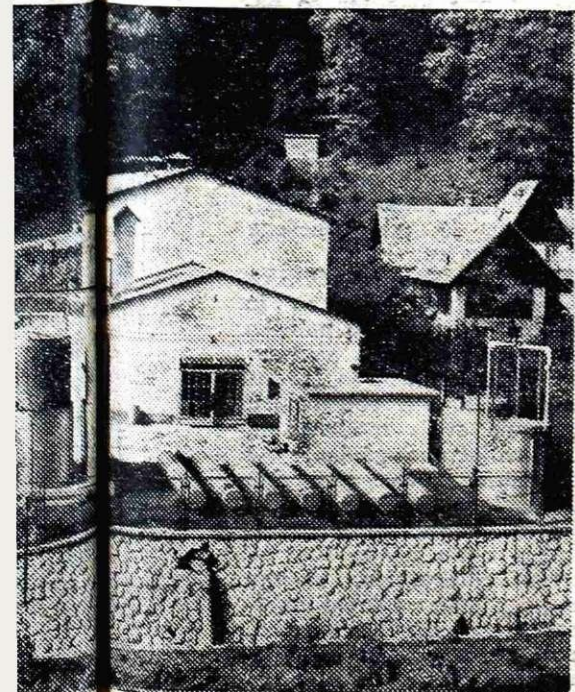
Obrat plinska in vodna energija je zelo razdrobljen in v železarni skoraj ni obrata ali oddelka, kjer ne bi svoje naloge opravljali tudi

la so pavljeni za montažo.

ave je trajena pred dvema letoma

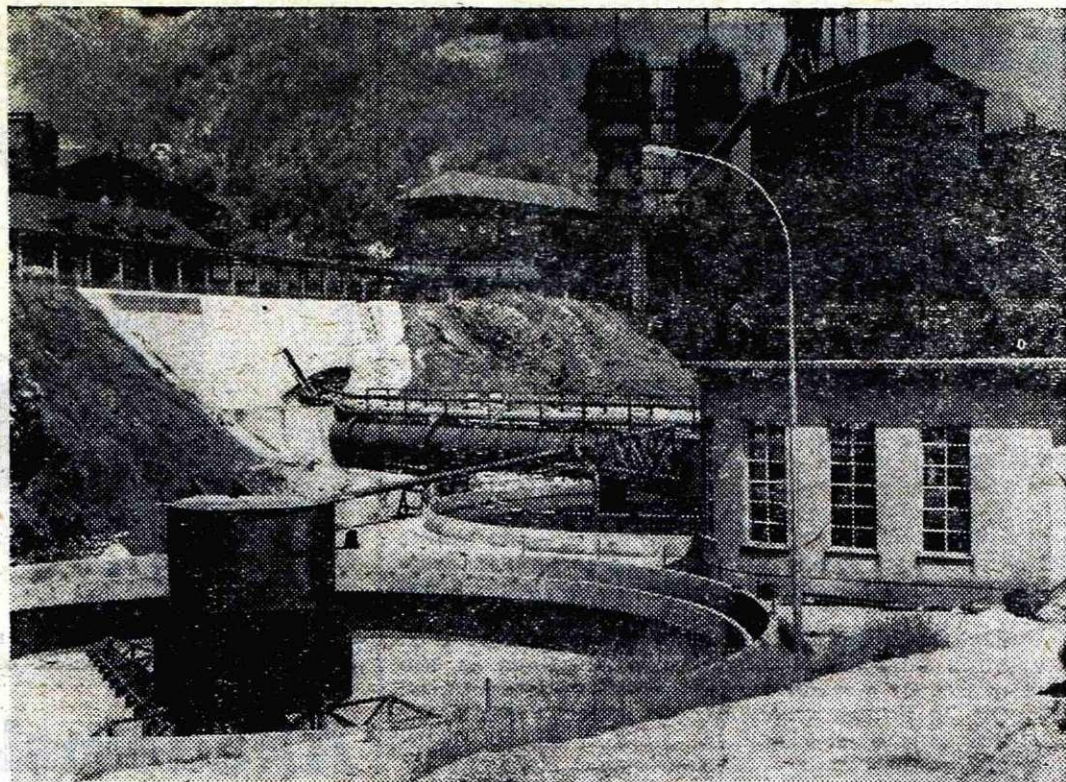
graditve kisikarne na Jesenicah prenovljena za

člani kolektiva plinske in vodne energije. Delovno področje je zelo obsežno — od Črnega vrha, kjer so vodna zajetja, do Javornika in Javorniškega Rovta. Pozneje bo že itak veliko delovno področje še večje, ko bodo začeli s proizvodnjo v novih valjarnah na Belškem polju. Obrat ima 27 pomembnih objektov ter ima vsak od njih določeno nalogo in pomen za obratovanje celotne železarnice. Vendar to še ni vse. Obrat skrbi oziroma vzdržuje ogromno dolžino cevovodov za vse energetske vire v skupni dolžini 65 km. Zanimiv je tudi podatek, ki pove, da meri površina objektov plinske in vodne energije brez priključenih plinskih generatorjev okrog 3.200 m². Skupna vrednost osnovnih sredstev znaša okrog 3.500.000.000 dinarjev in predstavlja 10 odstotek skupne vrednosti osnovnih sredstev železarnice. V tej vsoti niso upoštevani objekti v izgradnji, ki bodo omenjeno vsoto še podvojili.

Obrat plinska in vodna energija je skoraj največji potrošnik električne energije v železarni. Obratu so bili priključeni plinski generatorji na Jesenicah in na Javorniku, tako da obrat predstavlja veliko enoto pomožne proizvodnje v železarni. V obratu je zaposlenih 144 delavcev in 8 uslužbencev. Problemov glede fluktuacije nimajo, razen če upoštevamo stalne menjave ob upokojitvah in odhodu sodelavcev v JLA.

Največ težav imajo s plinskimi generatorji. Zaradi težkih delovnih pogojev in zaradi zdravju škodljivih delovnih mest, delavci pogosto odhajajo oziroma se menjavajo.

Še nekaj podatkov o osebnih dohodkih. Osebnih dohodki so bili v letih 1961, 1962 in 1963 v primerjavi z drugimi obrati zadovoljivi. Osebnih dohodki v prvem polletju letos so bili za 5 odstotkov pod lanskega letnega dovoljenim povprečjem. Vse kaže, da bo v drugem polletju položaj glede osebnih dohodkov boljši. Delavski svet delovne enote je že apeliral na delovno

Dorrovi čistilci so eden od 27 objektov plinske in vodne energije

z namenom, da bi izboljšali položaj, že sprejel ustrezne sklepe, ti pa naj pripomorejo k znižanju proizvodnih stroškov ter k izboljšanju proizvodne in delovne discipline. Sicer se glede delovne discipline ne pritožujejo in je bila vedno na primerni višini.

Problematika obrata plinske in vodne energije je v tem, da obrat s svojimi proizvodnimi kapacitetami le s težavo pokriva potrebe proizvodnih obratov v železarni po stisnjenem zraku, pitni in hladilni vodi itd. Ne bo odveč, če posebej poudarimo, da bi s pravilnim koordiniranjem proizvodnih obratov ter disciplino potrošnikov lahko v precejšnji meri ublažili ozka grla pri proizvodnji obrata plinske in vodne energije.

Pogosti izpadi električnega toka zelo negativno vplivajo na proizvodnjo in povzročajo tudi pogoste okvare na strojih. Delavski svet delovne enote plinske in vodne energije je že apeliral na delovno

enoto elektroenergije, ki pa zaradi višje sile ne more izboljšati trenutnega stanja. Omenimo naj še varčevanje s kisikom in drugimi izdelki obrata plinske in vodne energije. S tem v zvezi bi morali delavski sveti v proizvodnih obratih sprejeti ustrezne ukrepe, tako da bi dosledno upoštevali navodila energetskega gospodarstva.

Tudi v obratu plinske in vodne energije imajo samoupravne organe. Z njihovim delom so zadovoljni, prav tako tudi s sodelovanjem teh organov z obratovodstvom.

Ob koncu še nekaj o perspektivi obrata. Ker v perspektivi obrat z objekti in zmogljivostmi, kakršne ima sedaj na razpolago, ne bi mogel več zadostiti potrebam proizvodnih obratov, name-rava obrat preko UOS obnoviti in na novo zgraditi naslednje:

— novo kisikarno na desnem bregu Save z zmogljivostjo 110 ton kisika na dan. (Zmogljivost sedanje kisikar-

ne je komaj 20 ton dnevno.) — novo čistilno in črpalno postajo na jezu;

— zgraditi energetske vode Jesenice — valjarna Bela in energetska postajo na Belškem polju;

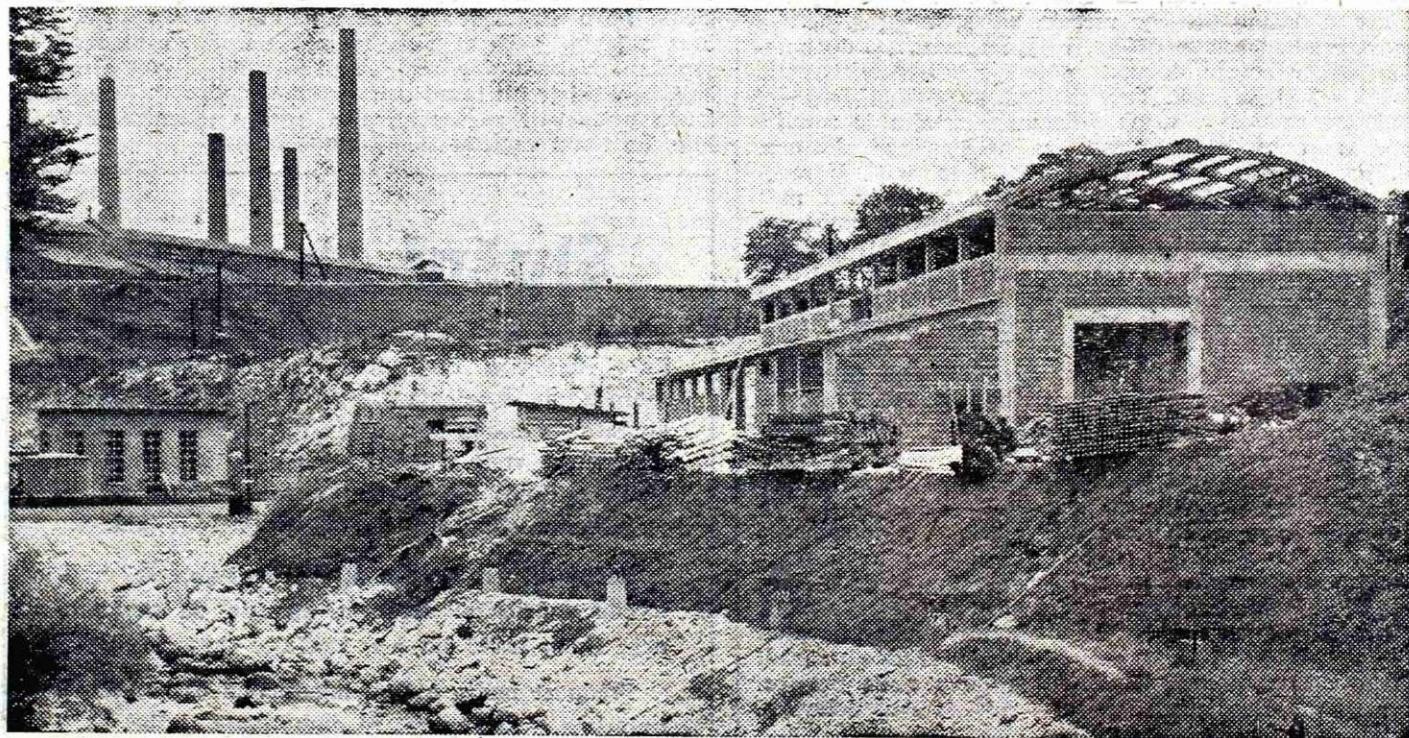
— zgraditi bo treba novo kompresorsko postajo ter obnoviti kisikarno na Jesenicah in Javorniku;

— gradnja mazutne postaje na Jesenicah in na Belškem polju;

— gradnja butanske postaje na Belškem polju ter postaje za velenjski plin.

Z novimi objekti bo obrat plinske in vodne energije lahko kos novim nalogam ter bo zadostil večjim potrebam proizvodnih obratov. Svojo nalogo bo obrat izpolnil, če bo tudi v bodoče sodelovanje samoupravnih organov ter obratovodstva tako zadovoljivo kot je sedaj in če bodo vse probleme reševali sproti kot doslej z vzornim medsebojnim sodelovanjem.

-or

Na desnem bregu Save gradijo novo kisikarno z zmogljivostjo 110 ton kisika na dan

»Mislita, da je vojna v hrbet boj, ki dopušča kakršnokoli neprevidnost in neučakanost? A? Gverila ali gošarstvo, kakor se temu reče v vašem jeziku, je vojna previdnega poguma in neustrašenosti. V vajinem nepričakovanem prihodu je poguma in neustrašenosti mnogo preveč, previdnosti pa znatno premalo. Kaj torej, tovariša gošarja? Jutri še ne bo svobode. In prihodnji teden tudi ne. Nočem podirati vaše vere. Vi računate na tedne in mesece. Jaz računam drugače. Imejte svoje, samo mislite tudi na tole: če bi imela trajati vojna samo še štiriindvajset ur, morate biti previdni, kakor da bo trajala nekaj let.«

Redkobesedni starec, ki je doslej le odgovarjal in ki je v svojih odgovorih opuščal toliko besed, da je bilo treba misliti, če si kanil razbrati misel, se je spremenil v človeka, ki pridiga svoje izkušnje in svojo modrost.

»Vasilij«, je dejal Martin, ki si je za silo opomogel od prvega presenečenja, »poslušaj vendar! Nekdo je pri tebi. Kakšen smisel ima, da nas trapiš z vsem drugim, le kdo uživa tvojo podporo in zaščito, nam ne poveš.«

Starec je preslišal. Ni ga brigalo, kaj je rekel komisar. V tej hosti je bilo vse njegovo. Tu je lahko krojil misli in razmere.

»Nemci so hudiči. Imajo stroj, imajo zlobo in imajo izkušnje. Vi imate pa samo vero in navdušenje. Nič drugega. Najmanj skrajno previdnost morate še dodati, da se boste lahko spoprijemali. Drznost, neustrašenost, bojevitost, junaštvo, nepremagljiva volja, tovariša, vse to le malo velja, če se družijo s predrznostjo, vročo krvjo in neprevidnostjo. Premislite!«

Polde je mislil. In še kako. Dobil je potrdilo za to, da Martinova predrznost ni na mestu. Za temile opozorili se bo razgalil, si je mislil. Vsi so mi pripovedovali o njegovi redkobesednosti, zdaj pa govori, kakor bi bil komisar.

Vasilij ni čakal, da bi mu kaj odgovorila.

Prikoval ju je na sneg pred svojima nogama in jima razodel še drugi del resnice:

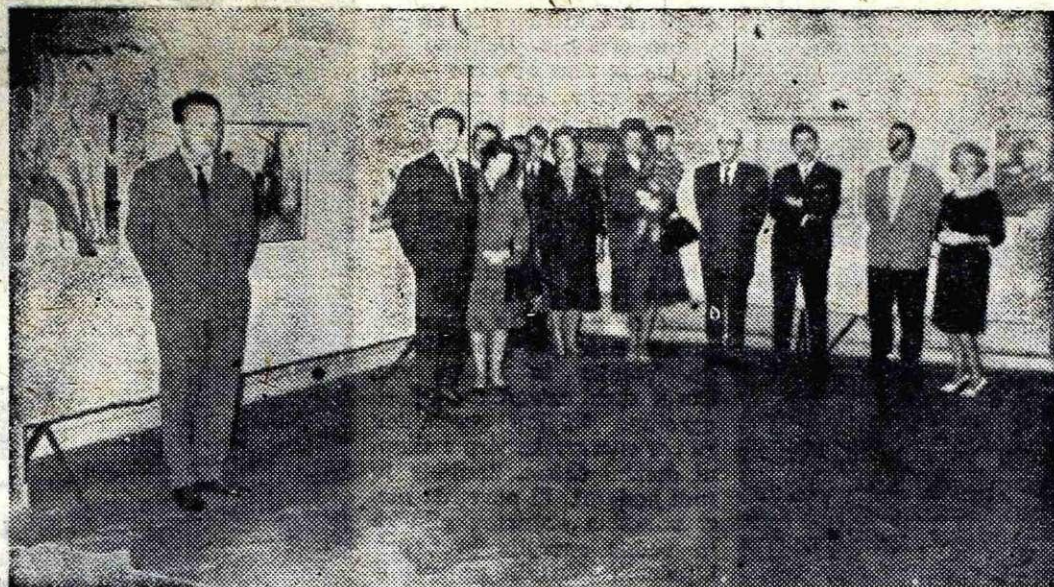
»Vesta tovariša, jaz sem Rus. Kmalu bo dvaindvajset let, kar je moja družina bežala pred boljševiki. Grofi smo bili. Si ta hip moreta predstavljati, da vedri v vaših gozdovih ruski grof, ki živi od težaškega dela in divjega lova?«

Instinktivno sta prikimala. Tisti hip sta oba pozabila na vzrok, zaradi katerega sta prišla to jutro v Pasjo dolino, saj sta dobila odgovor, ki ga ni dal Vasilij še nikomur v naši deželi.

»Ti si kulak, izkoriščevalec, lastnik proizvodnih sredstev, pa živiš. Daleč od ljudi, daleč od politike. Zlasti slednji si se najbrž želel ogniti. Da si se znašel med gošarji. In tod nas je mnogo slovenskih boljševikov. Zdaj se mi začneja svitati, zakaj nikomur ne zaupaš. Grede mi pa postaja vse bolj nejasno, zakaj nam nisi sovražen.«

»Divjina, ki naredi, da človek pozabi na svojo zunanost in da mu postane vseeno, kaj si mislijo ljudje o njegovi bradi, lasih in obleki, rojeva spoznanja, do katerih se nisi v stanju dokopati, dokler se ti um najtvojeje sprošča v kopalni kadi. Vaši gozdovi so povsem drugačni od plodne ravnine v naših deželah. A zemlja je zemlja. Zanj in zaradi nje sem samega proglasil za zločinca. Moji predniki so si ustvarili bogastvo iz prsti. V revoluciji so nam stregli po premoženju in življenju. V naši divjini, na vaši zemlji sem doumel, da mi premoženja ne more nihče vzeti, življenje pa mora znati varovati vsakdo zase, če mu je kaj zanj. Mojim prednikom ni bilo prida za to, da obstajajo. Saj so se dvobojevali in si sami rezali življenjsko nit. Meni pa je zanj. Morebiti zato, ker se spoprijemam z njim v čisto prvotni obliki. Ker mi je mnogo za to, da živim, tovariša, sem previden. Nihče ne pride v mojo dolino, ne da bi ga opazil. Po skoraj letu dni, kar so vas vaše ideje združile z menoj, je res čudno, da ste se tako malo naučili.«

»Vasilij, tebi gre za lastni obstoj, za lastno življenje,« je rekel Martin. »Zaradi tega si postal oprezen in ti vsak predstavlja list popisanih črk. Mislim, da nam ne zameriš, ker se borimo proti Nemcem, proti industrijskim magnatom in proti grofom hkrati, čeprav praviš, da si sam grof, ali vsaj njegov potomec. Tu nikogar ne izkoriščaš. Živiš na zemlji od nje in vsa tvoja plemenitost je plod tvojih možganov in tvojih rok. Mi smo v gozdovih zaradi obstoja našega naroda in zaradi rojstva nove pravice. Saj moraš vedeti, kakšna naj bo proletarska, delavska, pravica brezposelnih, bajtarjev, dninarjev... Skrajno plemenita pravica, čeprav jo je tvoje grofovsko blagorodje pred dobrimi dvajsetimi leti sprejemalo kot zločin.

Otvoritev slikarske razstave akademskega slikarja Poldeta Oblaka. Tudi ob otvoritvi te razstave so izvedli kratek otvoritveni program

Akademski slikar Polde Oblak razstavlja

Ob otvoritvah likovnih razstav, ki jih prireja sekcija jeseniške Svobode v mali dvorani pri Jeleni redno vsak mesec ter so postale že kar tradicionalne, je bila v zadnjem času vpeljana prijetna novost. Vsakokrat je poleg otvoritvenih besed in razlage avtorja ali drugega strokovnjaka o razstavljenih delih še kratek program umetniške besede ali glasbe, kar daje otvoritvi prijeten okvir in pomaga ustvariti ugodno vzdušje.

Kdor ima rad urejeno okolje ter zelenje in cvetje, je težko gledal novo vratarnico v Trebežu, ki je sicer nova, toda brez zelenja. Večkrat sem razmišljala, kako bi rešili ta problem. Nekega dne sem se pogovorila z vratarjem Debeljakom, ki je bil takoj pripravljen z dobro voljo in nekaj truda prispevati za lepši izgled nove vratarnice. Prav bi bilo, da temu vzgledu sledijo tudi drugje.

M. P.

Slušni aparati

Osnovna organizacija Zveze gluhih za občine Kranj, Jesenice, Tržič, Radovljica in Škofja Loka sporoča, da sprejema naročila za uvožene slušne aparate. Potrebno je priporočilo zdravnika-otologa, z navedeno vrsto slušnega aparata, to je standardni žepni, zaušnice itd. Naročila bomo posredovali republiškem odboru Zveze gluhih v Ljubljani.

Naročniki morajo biti pripravljeni vplačati predplačilo v približni vrednosti aparata, za standardnega okrog 35.000 din, a za zaušnice okrog 34.000 dni.

Prednost imajo otroci, mladina in osebe, ki potrebujejo slušni aparat za opravljanje službe.

Ob otvoritvi slikarske razstave del akademskega slikarja Poldeta Oblaka, ki je bila preteklo soboto, sta sodelovala z umetniško besedo člana naše gledališke hiše »Tone Čufar« Marjanca in Bojan Čebulj. Recitirala sta pet pesmi petih slovenskih sodobnih pesnikov.

Akademski slikar Polde Oblak, ki se je na tej razstavi predstavil jeseniškemu občinstvu s 23 deli v olju, je bil rojen leta 1931 na Bledu. Studiral je na Akademiji za upodabljanje umetnost v Ljubljani pri prof. Gojmiru Kosu in je diplomiral leta 1954. Nato se je strokovno izpopolnjeval v tujini, razstavljal pa je v Kranju, Ljubljani in Beogradu. Sedaj deluje kot svobodni umetnik.

Oblak se nam je predstavil kot zelo plodovit ustvarjalec na področju tihožitja, portretov in aktov, saj je razstavil prvih 10 in drugih 11 ter samo dve krajini. Pozna se mu šolanje pri našem znanem likovniku Gojmiru Kosu. Njegova platna so zelo privlačna ter so nekatera kot »Tihožitje z vrči in steklenicami« ter portreta »Valerija« in »Žena s klobukom« v vsakem oziru zelo dovršena. »Žena s klobukom« je tudi s tehnične strani zanimiva, saj jo je ustvaril kar na rabljeni slikarski paleti, na kateri je imel nanešene različne barve.

Razstava Poldeta Oblaka dokazuje tudi pametno in pravilno programsko politiko pri organizaciji teh razstav. Po Lojzetu Spacalu in Janezu Ravniku, ki sta obiskovalcu prikazala svoje moderno in tudi svojstveno gledanje na posamezne motive, pomenijo razstavljenega dela Poldeta Oblaka prijetno spremembo: Nudijo obilo užitka tudi tistem obiskovalcu, ki mu moderna pota v likovni umetnosti morda niso najbolj všeč in se jih mora šele postopoma privaditi.

Razstava je brez dvoma obiskovalcem ugajala in jo je bilo vredno videti. K.

Kaj bomo gledali v kinu?

Kino »RADIO«

10. in 11. oktobra jugosl.-nemški barvni CS film WINNETOU, ob 15. in 19. uri. Zaradi visoke najemnine filma cene vstopnicam zvišane.

12. oktobra ital. barvni CS film TEROR BARBAROV, ob 17. in 19. uri

13. in 14. oktobra franc.-italij. barvni CS film CARTOUCHE, ob 17. in 19.30. Zaradi izredne dolžine cene vstopnicam zvišane za 30 din.

15. in 16. oktobra angleški film NEPOZABNA NOČ (TITANIC), ob 17. in 19. uri

17. oktobra ameriški barv. CS film VELICASTVENIH SEDEM, ob 17. in 19.30. Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnicam zvišane za 30 din.

Kino »PLAVŽ«

10. in 11. oktobra franc.-italij. barvni CS film CARTOUCHE, ob 17.30 in 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnicam zvišane za 30 dinarjev.

11. oktobra ob 16. uri italijanski barvni CS film TEROR BARBAROV.

12. in 13. oktobra jugosl.-nemški barvni CS film WINNETOU, ob 18. in 20. uri. Zaradi visoke najemnine filma cene vstopnicam zvišane.

15. in 16. oktobra špan.-arg. film CRNA KRONIKA, ob 18. in 20. uri

17. oktobra mehiški barv. film NEVIHTA NAD MEHIKO, ob 18. in 20. uri

Kino ŽIROVNICA

10. oktobra sovjetski film ZGREŠENO ŽIVLJENJE

11. oktobra angleški barvni film VALCEK TOREADORJA

14. oktobra jugosl.-nemški barvni CS film WINNETOU. Zaradi visoke najemnine filma cene vstopnicam zvišane.

17. oktobra špan.-arg. film CRNA KRONIKA

Kino DOVJE

10. oktobra angleški barvni film VALCEK TOREADORJA

11. oktobra sovjetski film ZGREŠENO ŽIVLJENJE

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubelega sina, brata, strica

FRANCIJA ERLAHA

se iskreno zahvaljujemo vse, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti v prerani grob, sostanovalec za pomoč, darovalcem vencev in cvetja ter motoristom za častno spremstvo. Najlepša hvala tudi sindikalnemu odboru Javornika I, ki je omogočil prevoz godbe ter godbi DPD Svobode Javornik za žalostinke.

Zalujoči: mama, sestre Mira, Mimi in Tončka z družinami ter ostalo sorodstvo

15. oktobra jugosl.-nemški barvni CS film WINNETOU. Zaradi visoke najemnine filma cene vstopnicam zvišane.

17. oktobra franc.-italijanski barvni CS film CARTOUCHE

Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnicam zvišane.

Kino KOROSKA BELA

10. oktobra špan.-arg. film CRNA KRONIKA

11. oktobra madžarski barv. film SONCE NA LEDU

12. oktobra franc.-italijanski barvni CS film CARTOUCHE. Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnicam zvišane za 30 dinarjev.

17. oktobra angleški film NEPOZABNA NOČ (TITANIC)

Kino KRANJSKA GORA

9. in 10. oktobra madžarski barvni film SONCE NA LEDU

11. oktobra špan.-arg. film CRNA KRONIKA

15. oktobra franc.-italij. barvni CS film CARTOUCHE

Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnicam zvišane za 30 dinarjev.

16. in 17. oktobra jugosl.-nemški barvni CS film WINNETOU

Zaradi visoke najemnine za film cene vstopnicam zvišane.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 9. oktobra od 12. ure do 16. oktobra do 12. ure:

ZAHOVNI DEL JESENIC: dr. Miran Kenda, Jesenice, Staneta Bokala 11, telefon 82-456.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Stanka Rosenstein, Jesenice, Cesta bratov Stražišar 34, telefon 82-245, int. 733.

Na Jesenicah so se sestali predstavniki hokejskih klubov Jesenic in Olimpije iz Ljubljane

Odnosi se izboljšujejo

V preteklem tednu je bil prvi posvet funkcionarjev HK Jesenice in HK Olimpije iz Ljubljane. To srečanje je bilo sklicano na pobudo Ljubljancev. Posvetovanja so se udeležili predsednik športnega društva Olimpija tovariš Bunc, predsednik HK Olimpija tovariš Aljančič in direktor Investicijske banke iz Ljubljane tovariš Kavčič. Jeseniški hokejski klub pa so predstavljali predsed. športnega društva Jesenice Mirko Ramuš, predsednik HK Viktor Brun, tajnik HK Tone Tomazin in blagajnik HK Franc Zupančič.

V prijateljskem in iskrenem vzdušju so predstavniki obeh klubov izmenjali nekaj mnenj in izkušenj za nadaljnje delo hokejskega športa pri nas. Predsednik Bunc je poudaril, da naj med

slovenskimi klubi zapiha ugodnejši veter. Klubi naj si med seboj pomagajo pri reševanju problemov, prekine naj se klubaštvo in nezaupanje, ker le v slogi je pot k napredku. Na tem posvetu je bilo tudi mnogo govora o prestopu igralcev iz kluba v klub. Tako je bil dan predlog, da v skupnih razgovorih od sedaj naprej rešujejo ta problem, o raznih ponudbah igralcev pa obvestijo matični klub. Na tej seji so tudi obravnavali vprašanje, da hokejski šport

dobi premalo moralne podpore od višjih forumov. Posebno sedaj, ko je pred vrati svetovno prvenstvo.

Ljubljance so tudi prosili predstavnike Jesenic, če lahko uredijo urnik treningov tako, da bi tudi igralci Olimpije trenirali na igrišču Podmežaklje, ker zaradi svetovnega prvenstva v namiznem tenisu nimajo prostega igrišča. Vsi predstavniki so se zelo pohvalno izrazili o srečanju, ki bo mnogo doprineslo k zblizanju klubov.

P. K.

Športne brzjavke

Na zadnjem turnirju za žensko republiško prvenstvo v odbojki so na Jesenicah nastopila le tri moštva, ker je mariborski Branik že prej odstopil od tekmovanja. V prvem srečanju so Jeseničanke zaigrale lepo in premagale igralke iz Kamnika s 3:1. V drugi tekmi pa se niso mogle uspešno upirati mnogo boljše Ljubljankam in izgubile z 0:3. Obe tekmi je dobro sodil Slokan iz Gorice. Letošnje republiško prvenstvo je tako končano, vrstni red pa je naslednji: Maribor, Ljubljana, Jesenice, Brestanica, Kamnik in Celje.

Na umetnem drsališču Podmežaklje nadaljujejo z deli. Južna tribuna je skoraj dograjena in je večja za pet stopnic. Tudi dela na plošči nadaljujejo. Sedaj so vbrizgali v vse pore betonsko mleko. To bodo pustili sušiti določen čas, nato bodo zabetonirali še okvir okoli drsalne ploskve in igrišče bo nared. Ko bo Zavod za raziskavo materiala odobril poskusno obratovanje, bodo takoj naredili led. Tako lahko neuradno pričakujemo usposobljeno drsališče od 20. do 25. oktobra.

Izpisnico iz HK Olimpije je dobil igralec Jesenic Ivo Jan. Tako bo letošnje leto zopet nastopil za barve matičnega kluba.

Igralca Kranjske gore Svetlin in Beravs bosta v prihodnje igrala za moštvo Olimpije iz Ljubljane. Prestopila sta sporazumno z obema kluboma.

Košarkaši bodo v nedeljo odigrali zadnjo tekmo z moštvom iz Tolmina. Izid tekme ne bo vplival na končni vrstni red.

V soboto in nedeljo bo zadnja preizkušnja SPENTA v domu TVD Partizan Jesenice. V predprodaji so tudi že značke za SPENT.

Judo sekcija bo dobila nove prostore v skladišču tabornikov, ki se bodo preselili v gospodarsko poslopje TVD Partizan.

TVD Partizan bo za dan JLA priredil telovadno akademijo v domu Partizan.

Smučarji tekači imajo že redno trikrat tedensko suhe treninge pri žvagnovem mostu.

Jeseniški košarkarji so si z zmagom nad Nanosom iz Postojne (67:50) zagotovili 1. mesto in sodelovanje v prvi republiški ligi.

Anton Blažej

Po dolinah in vaseh zamejskih Slovencev

BENEŠKA SLOVENIJA

Beneška Slovenija je slovenski del italijanske pokrajine Furlanije, ki leži v južnozahodnem pobočju Julijskih Alp, do samega roba nižine. Beneški Slovenci so bili nekdanji podložniki beneške republike, od leta 1813 do 1866 pa Avstrije. Priroda njihovega zemljišča jih deli na tri dele: v rečni pahljači Nadiže živijo čedadski, v povrju Tera terski, a v gorski dolini Reziji rezijanski Slovenci. Dr. Joža Glonar trdi v Poučnem slovarju iz leta 1931, da je živel takrat na tem ozemlju še okrog 50.000 Slovencev.

Kakor členki odprte pahljače so zarezane številne doline in dolinice Beneške Slovenije med hribovje in sadonosna ter vinorodna rebra, na katerih se sončijo vasi. Dolini reke Idrijce, kjer državna meja loči beneške Slovence od prebivalcev soške doline, je veljal naš prvi obisk. Dolina je ozka in stisnjena med gore ter je zanimiva zaradi divje romantike. Od Praprotnega, ki je večja in čedna vas, se vije cesta proti severu in postane kmalu zelo slaba. Vrste se številne hribovske vasi s skopo zemljo, zato mora iz teh krajev veliko ljudi na delo v tujino.

Podali smo se v drugo dolino in prišli iz Čedada do mostu Sv. Krna, kjer se začnejo slovenska naselja. Zavili smo desno v dolino, ki jo namaka potok Etbeč. Na terasi se dviga vas Ažla, sledita vasi Dol. Mersa in Škrutovo, nekoliko višje pa Sv. Lenart. Vsa okolica je preprežena z vinogradi, sadovnjaki in njivami. Naslednji kraj je Srednje in še več hribovskih vasi, ki pa jim skopa zemlja ne daje dovolj žita, koruze, krompirja, vina in kostanja ter morajo za kruhom v inozemstvo.

Po asfaltirani cesti ob potoku Aborna je drvel naš »fič« po ozki Sovodenjski

dolini. Prvi večji kraj je Sovodnje. Pod Matajurjem s strmimi travnatimi pobočji, se sonči še pet vasi. Po vozni poti nas je avto vseeno potegnil v Trčmun, rojstno vas pesnika in voditelja beneških Slovencev Ivana Trinka, kjer je tudi pokopan. Vas leži 695 m visoko na hribu pod Matajurjem. Obiskali smo Trinkov dom in bili prav lepo sprejeti od njegovih sorodnikov.

Sesta in najdaljša je Nadiška dolina. Prvi precej veliki kraj je Špeter Slovenov, ki je bil starodavno in naravno središče bližnjih občin. Že naslednje leto po priključitvi k Italiji so ukinili vse upravne urade in jih prenesli v Čedad ter vzeli temu slovenskemu središču tudi ime in ga v italijanski izgovorjavi prekrstili iz »San Pietro de Schiavoni« v »San Pietro al Natissone«. V Špetru so na glavni ulici italijanske trgovine in gostilne. V stranskih ulicah pa žive Slovenci, kmetje. Na pokopališču smo brali številne napise z lepimi slovenskimi priimki.

Najprej so v prostorni dolini vasi na gosto posejane Brišče so zgodovinsko pomemben kraj, kjer so se Slovenci udarili z Langobardi. Podbonesec v gornji Nadiški dolini je bil trdnjava proti Avstrijcem. Vračali smo se po nasprotnem bregu Nadiže, med brajdami in sadovnjaki skozi vasi Ščigle, Laze, Tarčet in Landar. V Lazah smo obiskali grob župnika Antona Kofola, ki je služil Bevku za lik kaplana Martina Čedermaca. Iz vasi Landar smo se podali v znamenito Landarsko jamo. Številne stopnice ob prepadni steni pripeljejo precej visoko v veliko votlino, kjer je cerkev Sv. Ivana. Od tod vodi hodnik v še večjo dvorano. Sem so se zatekali beneški Slovenci pred vpadi sovražnih in divjih narodov.

(dalje prihodnjič)

Tri zmage jeseniških hokejistov na Češkem

Hokejisti osemkratnega državnega prvaka in nekateri igralci Kranjske gore so trenutno na Češkem na dvanajstdnevnih pripravah. Do sedaj so odigrali tri prijateljska srečanja, ki so vsa odlo-

čili v svojo korist. Njihov prvi nasprotnik je bilo mladinsko moštvo ZKL Brno, ki so ga premagali z 11:1. Drugo tekmo so odigrali z moštvom ZKL Brno B, ki tekmuje v II. češki ligi ter ga premagali s 6:3. Njihov tre-

tji nasprotnik pa je bil Spartak Trebici in tudi tokrat so triumfirali s 6:3. Tudi to moštvo tekmuje v II. češki ligi.

Do konca turneje bodo na Češkem odigrali še tri tekme.

O sporedu gledališča

Na pragu nove gledališke sezone bo ob ugotovitvi, da kljub doseženi in priznani kvaliteti uprizoritev našega amaterskega gledališča, obisk in zanimanje gledalcev počasi in nenehno pada, prav, da se pogovorimo o repertoarni politiki gledališča, o izboru in vsebini dramskih del, uprizorjenih v eni sezoni. Še prav posebno pa je prav ob dejstvu, da se dokaj javno postavlja vprašanje, če ni iskati vzrokov za manjši obisk med drugim tudi in prav v sporedu gledališča, ki da vse premalo upošteva želje publike po lažjih, zabavnejših in preprostejšem okusu dovtetnejših del. Da bo razumljiveje, kaj je repertoarna politika gledališča, si oglejmo nekaj dejstev.

Umetniški in gledališki mo si vsaj tele — izkušnje svet, predvsem pa režiserji, ki pripravljajo, sprejemajo in v določeni meri tudi urejajo spored v eni gledališki sezoni, morajo pri tem računati z majhnim morjem objektivnih okoliščin. Oglej-

publike — prostovoljna delovna disciplina, ki si jo v amaterskih pogojih vsak lahko tolmači po svoje, razpoložljiva pestrost izbora igralcev po starosti, tipiki, temperamentu in podobno ter še nazadnje — splošno vzdušje, kakršnega narekuje celotnost vsega dogajanja (od vremena, preko pomembnih in nepomembnih dogodkov v svetu in doma do podražitve cigarete), vzdušje, kateremu prilagaja igralec (in z njim tudi gledalec!) svoj splošen odnos do gledališča. Skratka, nemogoče je upoštevati in predvidevati vse okoliščine in činitelje, zato je sestava gledališkega sporeda zmerom precej tvegana loterija.

Vabilo na »takmičenje«

Je bil Slovenec dobil oni dan vabilo. Povabili so ga bili, da naj pride gledat, kako se bodo »takmičili« šumski radniki sekača. In še je bilo zapisano, da bo 3. oktobra ob enajstih »otvaranje takmičenja po propozicijama«, ob osemnajstih »svečana sednica počasnog predsedništva« in ob dvanajsetih zabavni program, katerega niti ni treba dati v narekovanj. Potem nato je bilo povedano, da bo 4. oktobra šele ta glavno. Ob osmih »izložba šumskog oruđa«, ob desetih »svečano otvaranje takmičenja i pozdrav gostiju«, čez pol ure »takmičenje deset najboljih takmičara«, opoldne »objavljanje rezultata in svečana podela nagrada« in malo nato »završetak takmičenja«. Tako je zvedel. Lepo je bilo napisano in na brezlesnem papirju; kakor se spodobi. Pa lepe črne črke so bile in nič ni bilo napak. Pa še je stalo na koncu, kdo da je to, ki pošilja tako lepa vabila. Takole je bilo rečeno: »Savezni priredživački odbor poziva vas da prisu-

stvujete svečanom otvaranju II. Saveznog takmičenja šumskih radnika sekača. Gozdno gospodarstvo Bled.« To je torej tisto Blejsko gozdno gospodarstvo, ki je vabilo prenekaterega Slovenca na »otvaranje takmičenja«.

Je hentano res, da so šla takšna vabila sem pa tja po državi in da je bil za nekatere konce zapisani jezik pravšen. Čisto nič pravšen pa ni za okoličico Gozdnega gospodarstva Bled, kjer znajo ljudje gorjanščino in bohinjščino ter govore zasplanske, ribnanske in blanske dialekte. Pa naj bi tisto, saj smo brihtni ljudje in znamo vse jezike, zato si taonile »priredživački odbor« čisto nič ne bel glave s federalizmom v teje naši domovini. Glavno je, da se reče zabavni program, ki je bil na večer pred »takmičenjem« enako v vseh jugoslovanskih jeziki in da ga vsaj pri ljudskozabavnem prostonožnem rajanju in treningu grl niso čisto nič polomili. Tudi to je nekaj.

Zmaga odbojkarjev

JESENICE : MEŽICA 3:1

V prvenstveni odbojgarski tekmi slovenske lige so se v soboto Jeseničani pomerili z igralci iz Mežice. Tekmo so odločili v svojo korist s 3:1. Srečanje je sodil Thaler pred sto gledalci.

JESENICE: Prešeren, Bajt, Eržen, Kavčič, Resler, Bogataj, Šmitek, Potočnik in Končnik.

MEŽICA: Rigelnik, Ipavec, Blatnik, Zmagej, Rahner, Kušej in Brišek.

Tekma je bila zanimiva samo prva dva seta, ko se bili igralci obeh moštev še dovolj pri moči. V tretjem in četrtm setu so domači igrali nekoliko bolje in pre-

magali utrujene Korošce. Domačini so zmagali popolnoma zasluženo. Jeseničani so trenutno na osmem mestu z 19 točkami. Odigranih pa imajo le 13 tekem.

P. K.

kaj je novega v gledališču?

SOBOTA 10. 10. ob 19.30 F. G. Lorca DOM BERNARDE ALBE. Na predstavi bo podeljena zlata medalja hvarskega festivala dramskih amaterjev Jugoslavije. Vsi prijatelji in obiskovalci gledališča vabljeni. Vstop prost.

Poglejmo, kakšen je bil spored gledališča v zadnjih šestih sezonah, to je od jeseni 1958 naprej. V tem času je gledališče uprizorilo 48 premier s 551 predstavami, oziroma povprečno v vsaki sezoni 8 premier z 92 predstavami. Od teh 48 premier jih je 53 odst. domačega porekla, ali točneje 38 odst. iz slovenske in 15 odst. iz ostale jugoslovanske dramatike. Preostalih 47 odst. tuje dramatike odpade 29 odst. na germansko, zlasti anglosaško dramatično, 12 odst. na romansko in 6 odst. na ostalo slovansko dramsko literaturo. Torej je repertoarni izbor vzgledno naklonjen domači dramatiki, pri tuji pa dovolj pester, le malo preveč mačehovski do druge slovanske dramatike.

Analiza sporeda po zvrsteh pokaže, da 40 odst. sporeda odpade na drame, resno in ljudsko igro ter eno opero, 31 odst. pa na komedije in eno opereto. Preostalih 29 odst. repertoarja zavzema mladinska dramatika, kar priča o dokajšnji skrbi za vzgojo mlade publike in mladih gledališčnikov. Le 9 odst. razlike med resnim in zabavnim delom sporeda dokazuje, da so očitki, da se gledališče loteva preveč resnih in težkih dramskih del, malce pretirani in neosnovani. Res bo le, da so uprizorjene komedije (z izjemo operete in še ene ali dve komediji) na taki umetniško-literarni višini, da pač ne odgovarjajo tistemu, ki si v gledališču želi zgolj in samo cenene zabave.

(dalje prihodnjič)